

SCHILDER
DE STERREN

MY SOUL IS
IN THE SKY.
WILLIAM SHAKESPEARE

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	9	KOSMISCHE KNUTSELPROJECTEN	83
Benodigdheden, technieken en vermengsels	11	Luchtpolaroid	84
MAGISCHE MANEN	19	Planeetstickers	88
Prachtige volle maan	20	Kosmische kaart	92
Maansikkel met planten	23	Melkweg-ansichtkaart	96
Maanfasenmuurkunst	27	Hemelse boekenlegger	100
Bloemenmaansikkel	31	Maanfasenslinger	104
DROMERIGE AQUARELLUCHTEN	35	DROMERIGE, ETHERISCHE KUNST MAKEN	109
Kosmische achtergrond	36	Maanmot	110
Sterrennacht	38	Lijkunstgodin	114
Sprankelende melkwegnevel	40	Saturnushoofd	118
Perfect surrealistische wolken	44	Etherische kosmische kunst	122
Nachtlichtvormen	48	Hemelse kunst-artjournal	127
Kosmische kiekjes	56	KOSMISCHE SYMBOLEN MAKEN	133
DE PLANETEN SCHILDEREN	63	Intuïtief symbool	134
Postzegel	64	Astrologiewiel	138
Jupiter en de Galileïsche manen	69	Mantra van je ziel	144
Hangende planeten	74	Zielcirkelkunst	148
Saturnuspatroon	78	Geometrisch maansymbool	152
		Dankwoord	159
		Over de auteur	160
		Index	163

INLEIDING

Hallo, vriend(in)! Bedankt dat je voor mijn boek hebt gekozen. Ik verheug me erop met je te delen hoe ik een aantal van mijn dromerige kosmische kunstwerken maak. Ik ben een typische Vissen qua sterrenbeeld – kunstzinnig, fantasierijk en heel dromerig – en van kinds af aan houd ik van schilderen. Vissen is een van de watertekens van de dierenriem, dus misschien is het alleen maar logisch dat ik me tijdens mijn studie aangetrokken voelde tot waterverf. Het proces van het ermee schilderen en de manier waarop de kleuren rondwervelen in water en op papier hebben me altijd gefascineerd. Het is een heel dromerig, rustgevend expressiemiddel.

Waterverf is niet alleen een belangrijk onderdeel van mijn kunst, maar ook van hoe ik me verbind met de wereld om me heen. Naarmate ik ouder word, voel ik een diepe behoefte om verbinding te maken met de natuur en het universum. Ik kijk naar het heelal om het bestaan van leven te verklaren en dit heeft me op een spirituele reis gebracht die zich manifesteert in mijn kunst. Ik probeer elke dag iets te maken wat mijn liefde voor het heelal uitdrukt. Het is mijn persoonlijke manier van onderzoek, meditatie, therapie en creativiteit.

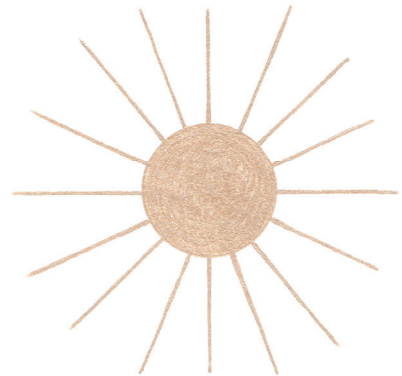
Mijn kunststijl geeft precies weer wat ik in mijn fantasie verzin! Het kost tijd om een kunststijl te ontwikkelen en je stijl kan veranderen door de ups en downs van het leven. Het belangrijkste dat ik heb geleerd bij het vinden van mijn stijl, is dat je moet schilderen wat je voelt en moet voelen wat je schildert. Vergeet het eindresultaat: het gaat om het proces en met je kunst in het moment

zijn. Als je de behoefte loslaat om controle te hebben over het eindresultaat, vooral bij waterverf, dan zal je kunst tonen hoe mooi dat proces kan zijn.

In dit boek deel ik mijn geheimen om het heelal op een andere manier te verbeelden met waterverf. Je leert een aantal basistechnieken voor aquarelleren die je helpen om een verscheidenheid aan basisachtergronden te maken, en ik geef je ook mijn verfmengformules voor de kleuren die ik het meest gebruik in mijn schilderijen. Ik laat je stap voor stap zien hoe je beelden van de maan, dromerige wolkenluchten, planeten met een twist en surrealistische symbolen kunt naschilderen in mijn luchtige, etherische stijl.

Mijn wens is dat je dit boek behulpzaam, kalmerend en dromerig vindt. Ik hoop ook dat het je inspireert om meer te creëren dan wat ik je heb laten zien en dat het je helpt om je eigen creatieve weg te vinden.

SOSHA DAVIS*

BENODIGDHEDEN, TECHNIEKEN EN VERFMENGSELS

BENODIGDHEDEN

Papier

Er zijn verschillende soorten en merken aquarelpapier die je kunt gebruiken voor de projecten in dit boek. Heetgeperst, koudgeperst en *mixed-media*-papier zijn allemaal geschikt voor waterverf. Heetgeperst papier is glad zonder oneffenheden of structuur, wat prettig is bij het aanbrengen van aquarelverf zonder veel water. Koudgeperst papier heeft structuur en houdt langere tijd veel water vast. Mixed-media-papier is vergelijkbaar met dikker schets- of tekenpapier en is geschikt voor zo'n beetje elke manier van aanbrengen, nat of droog.

Voor vrijwel alle projecten in dit boek heb ik koudgeperste aquarelblokken van 300g/m² van Canson®, Winsor & Newton™ en Fluid™ in verschillende formaten gebruikt. Voor één project heb ik ook mijn zelfgemaakte journal gebruikt, gemaakt van mixed-media-papier dat ik heb dubbelgevouwen.

Een aantal van deze projecten is ook geschikt om te schilderen in jouw journal. Heb je er geen, dan kun je gemakkelijk een eigen exemplaar maken door ongeveer vijf grote vellen mixed-media-papier in het midden aan elkaar te nieten. Als je een journal koopt om te gebruiken, let er dan op dat er stevig papier in zit, zoals mixed-media-papier of dik aquarelpapier.

Tot slot gebruik je bij een van de projecten wat stickerpapier. Bij de meeste hobbywinkels kun je hele vellen stickerpapier kopen. Die liggen meestal in de buurt van het assortiment papiersnijmachines. Als je geen hele vellen stickerpapier kunt vinden, kun je altijd printetiketten gebruiken. Ik koop mijn stickerpapier in vellen van 21,5 x 28 cm bij Amazon.

Penselen

Net als papier zijn penselen er ook in alle soorten stijlen, merken, vormen, afmetingen en materialen. Voor sommige kunstenaars is een penseel het allerbelangrijkste, maar soms hangt daar een fors prijskaartje aan. Ik probeer natuurlijke penselen die gemaakt zijn van dierenhaar te vermijden, maar iedere kunstenaar heeft zijn eigen voorkeur. Ik gebruik ook geen penselen met houten handvat, want als je die in water laat staan, trekken ze na verloop van tijd krom en barsten ze. De penselen waar mijn voorkeur naar uitgaat en die ik heb gebruikt voor alle projecten in dit boek, komen uit de Zen-collectie van Royal & Langnickel®. Ik gebruik ronde penselen in de formaten 2, 4, 6 en 8. Ik gebruik ook een middelgroot rond waspenseel om water of een laagje verf aan te brengen voordat ik kleur toevoeg. Om sterren te maken, gebruik ik een heel klein penseel van formaat 0.

Waterverf

Wat mij betreft moet aquarelverf net zo mooi als therapeutisch zijn. De juiste verf kiezen is belangrijk, omdat dat een werk echt kan maken of breken. Kleurkwaliteit is alles, vind ik. De juiste kleur kan je helpen een geweldig werk te schilderen, terwijl sommige kleuren je zullen tegenwerken. Waterverf van studiekwaliteit is behoorlijk goedkoop, maar vaak erg basaal. Waterverf van professionele kwaliteit heeft meestal mooie kleurschakeringen en vloeit prachtig uit wanneer ze wordt toegevoegd aan een laagje water.

Aquarelverf zit vaak in tubes of napjes met gedroogde verf. Je hebt halve napjes en hele napjes. De meeste kleuren die ik gebruik, zitten in tubes en knijp ik zelf uit in halve napjes. Ze verdrogen, maar water toevoegen maakt de verf bruikbaar. Er is ook vloeibare waterverf, waarvan het gebruik op papier vergelijkbaar is met waterverf uit een tube. In vloeibare waterverf zit veel pigment, en met een beetje kom je een heel eind. Ze verspreidt zich prachtig in het water en de kleuren zijn heel krachtig. In bijvoorbeeld het Maanmot-project (blz. 110) wordt vloeibare waterverf gebruikt: Dr. Ph. Martin's® Payne's Gray. In het Sterrennacht-project (blz. 38) gebruik ik sumi-inkt, die veel lijkt op vloeibare waterverf. Het is een permanente inkt, maar gedraagt zich bijna net zo als vloeibare waterverf.

Er zijn veel merken waterverf om uit te kiezen en na verloop van tijd zul je leren welke het beste werken voor jou als kunstenaar. Een aantal van mijn favoriete waterverfmerken zijn Daniel Smith, Dr. Ph. Martin's, Winsor & Newton, Grumbacher® en Holbein. De kleuren en merken die ik heb gebruikt voor de schilderijen in dit boek staan vermeld in het Kleurenpalet-overzicht bij elk project.

Extra gereedschap

Er zijn verschillende gereedschappen en instrumenten die ik gebruik bij het maken van mijn kunst. Ik bespreek ze hier, zodat je weet wat ze zijn als je ze voorbij ziet komen bij de projecten in dit boek.

Pennen: Ik gebruik een paar verschillende pennen om fijne details toe te voegen aan mijn kunst, zoals sterren en fonkelingen. Ik gebruik een witte Uni-Ball Signo™-pen, een zilverkleurige Uni-Ball Signo™-pen, een metallic gouden Sakura Gelly Roll®-pen en een zilverkleurige Pentel Sparkle Pop™-pen.

Cirkelmaker en cirkelsjabloon: Deze twee gereedschappen doen vrijwel hetzelfde, maar met een cirkelsjabloon kun je grotere cirkels maken. Voor de meeste van deze projecten gebruik ik beide. Ik gebruik een Helix hoek-en-cirkelmaker met een diameter van 15 cm en een draaiende middenschijf om cirkels van verschillende groottes te maken. Het is ook een geweldige cirkelvormige liniaal. Je kunt ook een passer gebruiken om cirkels van uiteenlopende groottes te maken.

Potlood, gum en liniaal: Elk hard standaard grafietpotlood is goed. Op harde grafietpotloden staat een H, voor 'hard', en op zachtere, donkerdere grafietpotloden staat een B, voor 'black' (zwart). Ik gebruik een 2H Tombow MONO om lichte lijnen te maken die ik later uitgum. Het grafiet in een 2B-potlood is te zacht en is niet goed uit te gummen. Ik gebruik ook een Tombow MONO Zero-gum. Houd ook een standaardliniaal bij de hand. Ik gebruik een metalen rechte liniaal, die ik ook kan gebruiken bij het scheuren van papier.

Water en keukenpapier: Ik vul altijd een paar potjes water voor het schoonmaken van mijn penseel voordat ik een andere kleur gebruik. Ik gebruik één potje om donkere kleuren uit te spoelen en eentje om lichte kleuren uit te spoelen. Ik gebruik meestal weckpotjes, maar kommetjes kunnen ook. Houd ook een paar velletjes keukenpapier bij de hand om je penseel aan af te drogen of overtollige verf mee weg te vegen.

Washitape of schilderstape: Voor een paar projecten heb je wat washitape of schilderstape nodig. Beide soorten tape kun je van je papier af trekken zonder het te scheuren. Als je iets sterkers gebruikt, bestaat het risico dat je papier scheurt. Wees in ieder geval voorzichtig wanneer je tape van je papier haalt, zodat het niet scheurt. Ik gebruik verschillende formaten washitape: 6 mm, 1,5 cm en 2 cm.

TECHNIKEN

Er zijn drie basistechnieken die gewoonlijk worden gebruikt bij aquarelleren: nat in nat, nat op droog en droog op droog. Bij de meeste projecten in dit boek gebruik ik de nat-in-nattechniek, maar bij sommige gebruik ik ook de nat-op-droogtechniek.

Nat in nat is nat papier in combinatie met een nat penseel. Doop je penseel in schoon water en strijk ermee over je papier om dat nat te maken. Doop dan je penseel weer in water en daarna in je kleur om die nat te maken. Breng de verf van je met kleur gevulde penseel aan op je natte papier.

Nat op droog is met een nat penseel verf aanbrengen op een droog stuk papier. Bijvoorbeeld: je doopt je penseel in water en daarna in je kleur om kleur aan te brengen op je penseel, en vervolgens breng je je natte penseel rechtstreeks naar het papier om te schilderen. Met deze techniek loopt de waterverf minder uit en zal ze minder transparant zijn, omdat je meer verf gebruikt. Je zult meer water op je penseel moeten aanbrengen om ervoor te zorgen dat je kleuren zich over het papier verspreiden.

Droog op droog is kleuren in feite rechtstreeks uit een verftube halen en ze zonder water meteen op droog papier strijken. Omdat het penseel droog is, werkt deze techniek niet met uitgedroogde halve napjes. Je brengt er een heel dikke laag mee aan, bijna zoals acrylverf. Deze techniek voor aquarelleren gebruik ik zelf niet. Ik vind dat die het doel van waterverf gebruiken bijna voorbij schiet, maar ze kan geschikt zijn voor het toevoegen van textuur.

MAGISCHE MANEN

Een van mijn favoriete dingen om te schilderen is de maan. Ik hou van de variatie die ze biedt als onderwerp, omdat ze elke dag verandert. De maan kun je zo abstract of technisch schilderen als je wilt en zal er nog steeds prachtig uitzien. Waterverf is het beste medium om te gebruiken voor het schilderen van de maan, omdat het creëren van de kleurvariaties van het oppervlak van de maan moeiteloos aanvoelt. Waterverf leent zich ook goed voor het maken van heel dromerige kunstwerken. Een van mijn favoriete projecten in dit hoofdstuk is de Bloemenmaansikkel (blz. 31). Ik maakte die nadat ik had gezien hoe een kunstenaar heel vrij en abstract bloemen schilderde terwijl ze luisterde naar een van mijn lievelingsliedjes, *Clair de Lune* van Debussy. Zet je favoriete muziek op en ga aan de slag met het schilderen van de maan!

PRACHTIGE VOLLE MAAN

Dit project is een geweldige kans om eens goed naar de maan te kijken. Staar op een heldere avond een tijdje naar de maan en vestig je aandacht op een aantal van haar donkerder gekleurde vlekken, of bestudeer een afbeelding van de maan. De maan observeren en goed kijken naar de details op haar oppervlak helpen je haar goed te leren schilderen. Je zult merken dat wanneer de waterverf over je papier vloeit, delen van je maan lichter blijven en andere donkerder worden en dat die moeiteloos in elkaar overlopen, waardoor dat wat je hebt waargenomen op je papier verschijnt.

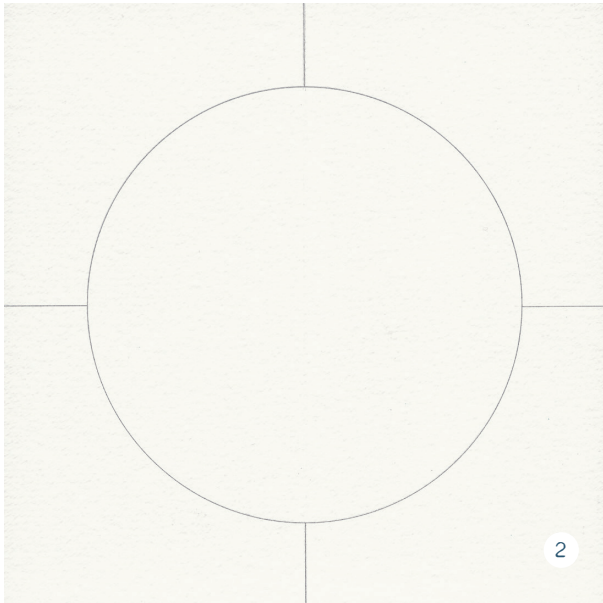
Benodigheden

vel aquarelpapier van 20 x 20 cm
liniaal
potlood en gum
cirkelmaker
penselen, formaat 6 en 8
heat tool of föhn (optioneel)

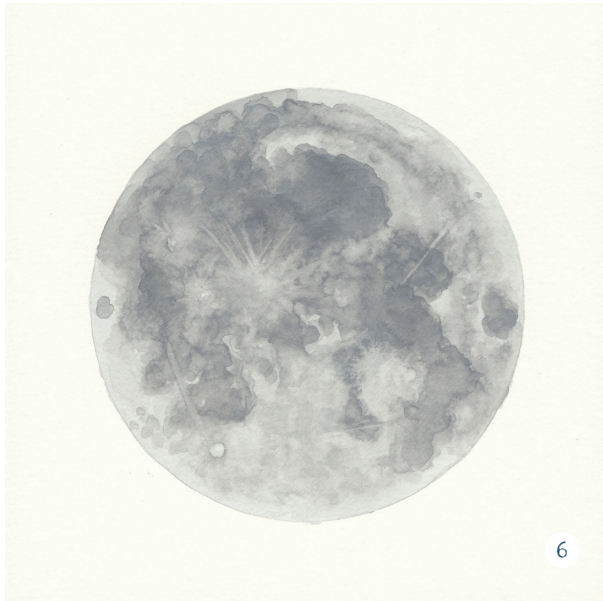
Kleurenpalet

Charcoal Gray van Grumbacher Academy

1. Vind het midden van je papier door de helft van de lengte aan beide kanten af te meten en een lichte horizontale lijn te trekken. Meet daarna de helft van de breedte aan beide kanten af en trek een lichte verticale lijn over het vel. Waar de lijnen elkaar in het midden raken, is het middelpunt van het papier.
2. Gebruik de hulplijnen om met een cirkelmaker of passer een cirkel met een diameter van 15 cm in het midden van je papier te tekenen of trekken.
3. Gum de hulplijnen uit en schets een paar donkere vlekken op de maan. Raadpleeg zo nodig een afbeelding van de maan.
4. Doe wat Charcoal Gray op een palet. Voeg verschillende hoeveelheden water toe om kleurschakeringen te creëren. Voeg meer water aan de Charcoal Gray toe om een lichtere kleur te krijgen of minder water voor een donkerdere kleur. Gebruik een penseel van formaat 8 en de nat-opdroogtechniek (blz. 13) om een licht laagje Charcoal Gray aan te brengen op je maan. Terwijl de lichte kleurlaag nog nat is, richt je je op de donkere delen die je met je potlood geschetst hebt en breng je daar een donkerdere kleurschakering aan.

5. Laat je eerste verflaag volledig drogen. Je kunt een heat tool of föhn gebruiken, maar doe voorzichtig, want je papier kan vlam vatten als je een heat tool te dichtbij houdt en een föhn kan je verf over het papier blazen. Het beste is om geduld te hebben en je waterverf vanzelf te laten drogen.
6. Gebruik vervolgens een penseel van formaat 6 en nog wat meer Charcoal Gray om de donkerdere delen die je hebt geschetst te verfijnen. Besteed veel aandacht aan details zoals kraters en de groeven die de maan heeft. Om een stuk lichter te maken breng je een schoon penseel met schoon water naar de plek die je lichter wilt maken en verwijder je een beetje waterverf door die op te deppen met keukenpapier.
7. Herhaal deze stappen van toevoegen of verwijderen van kleur totdat je je maan naar tevredenheid verfijnd hebt.